

Kronika 2019

Naša krajina prežívala náročný rok, plný dôležitých politických udalostí. Uplynul už viac než rok od zavraždenia novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej, vinníci zatiaľ neboli potrestaní a tak pokračoval zápas o „slušné Slovensko“, o odhaľovanie korupcie, o politické a spoločenské zmeny. V marci boli prezidentské voľby, v ktorých občania zvolili do najvyššej funkcie štátu Zuzanu Čaputovú, dôležité boli tiež voľby do Európskeho parlamentu. Po viacerých neúspešných pokusoch bol doplnený ústavný súd na čele s Ivanom Fiačanom a už počas roka všetky politické strany začali kampaň k blížiacim sa parlamentným voľbám. Aj našich obyvateľov sa dotýkajú celosvetové problémy - na celej zemeguli sa stále viac prejavujú dôsledky globálneho otepľovania a zhoršuje sa životné prostredie. Odpadmi, najmä plastmi, sú znečistené oceány, je stále viac požiarov, a pokračujú mnohé politické a vojenské konflikty. Do Európy sa stále snažia dostať tisíce obyvateľov z vojny a suchom postihnutých afrických a ázijských krajín. Nás zasa trápi nedostatočná ochrana prírody, najmä lesov, poddimenzované zdravotníctvo, nekvalitné školstvo, ale hrozbou je tiež korupcia v politike a súdnictve. Veľa dôvodov na obavy prináša spomalenie ekonomiky v súvislosti s pripravujúcim sa „brexitom“, odchodom Veľkej Británie z Európskej únie. Zatiaľ však v našom regióne nezamestnanosť nehrozí, ponúk zamestnať sa v strojárskych firmách je veľa.

Príroda, počasie:

Po vlhkom a hmlistom decembri sa nový rok už 2. januára predviedol krásnym zimným počasím, začalo snežiť. V ďalších dňoch postupne snehu pribúdalo, v prvej dekáde januára ho bolo takmer 30 centimetrov a spolu s nočnými mrazmi okolo -10 stupňov Celzia sme mohli obdivovať ukážkovú zimu, aká u nás už veľa rokov nebola. Pre obec to bolo náročné obdobie na údržbu ciest a chodníkov, vodiči áut tiež neboli nadšení. Potom sa počasie ustálilo, ale sneh a mrazy zostali až do začiatku februára. Na Hromnice bol u nás koniec sanice, ale konštatovali sme, že zima bola k prírode štedrá, bohatá na vlahu z roztopeného snehu. Postupne sa otepľovalo, sneh zmizol a prebúdza sa jarné kvety. 23. februára presne ako hovorí pranostika, že Matej ľady láme a keď ich nenájde, tak ich stavia, v tomto roku ich ešte na týždeň postavil. Prvé marcové týždne priniesli chladné a veterné počasie, po krátkych obdobiach oteplenia zasa sucho a chladno, ktoré trvalo aj v apríli. Až začiatkom mája prišli výdatné dažde, ale s nimi aj studený vietor a hoci mrazy už neboli, ešte stále trvalo nepríjemné chladné počasie. Ocenili sme však, že sa doplnila vlahu v pôde a zrejme aj zásoby podzemných vôd. Až koncom mája prišlo oteplenie, ideálne počasie na založenie novej úrody. Príroda ocenila teplo a vlahu, všetko rýchle klíčilo a rástlo, najmä tráva a kvety. V júni prišla zmena, príliš teplé počasie, najskôr aj s búrkami, potom až do 20. júna horúčavy – až do 30 stupňov a sucho. Občasné búrky (medardovské počasie) priniesli vlahu, ale horúčavy ju rýchle vysušili a koncom júna už bolo potrebné polievať záhrady. Podobné počasie bolo aj v júli – horúčavy až do 35 stupňov, len občas lejaky. Vysoké horúčavy a sucho pokračovalo až do konca augusta a začiatkom septembra, občasná búrka situáciu nevyriešila. Až po 8. septembri sa mierne ochladilo a výdatne napršalo, niektoré druhy zeleniny ešte mohli dorastať. Úroda rajčín bola v tomto roku dobrá, hoci nároky na polievanie boli vysoké, aspoň sa im vyhli choroby. Počas septembra sa záhrady vyprázdňovali, lebo ani na ovocných stromoch nebolo veľmi čo oberať. Taká zlá úroda jabĺk, hrušiek a jesenných sliviek u nás už dávno nebola. Len kto mal letné slivky mohol byť ako – tak spokojný. Aj obecná pálenica Akvavita mala najhoršiu sezónu počas jej trvania. Zdalo sa, že aspoň úroda orechov bude dobrá, ale v tomto roku sa vyskytli škodcovia – vrtivka orechová, ktorá

spôsobilá, že takmer všetky orechy očerneli, šupy prischli – pripiekli sa na škrupinách a ani jadrá orechov neboli také kvalitné ako bývali. Keďže v šupách boli larvy – malé červíky, veľa orechov sme spálili. Horúce počasie zrejme podporilo výskyt týchto škodcov aj u nás, v južnej Európe boli už dávnejšie. Počas októbra babie leto s rannými hmlami a cez deň pekným slnečným počasím umožnilo pozbierať zvyšky úrody, pohrabať popadané lístie a pripraviť záhrady na zimu. Bolo veľa šípok a mohli sme si ich nazbierať a nasušiť. Po zmene letného času na zimný 26. októbra sa skončilo aj pekné počasie babieho leta. Prelom októbra a novembra už tradične znamená venovať sa cintorínom, pred sviatkom Všetkých svätých a Pamiatkou zosnulých upraviť a ozdobiť hroby, väčšina rodín chodí aj do okolitých i vzdialenejších dedín a miest, kde sú pochovaní príbuzní. Takmer všetky hroby boli ozdobené črepníkmi s chryzantémami, kyticami a ikebanami z umelých kvetov a čečiny. Večer bol pekný pohľad na rozsvietené cintoríny. V novembri sme sa pripravili aj na kŕmenie vtáčikov počas zimy, urobili sme si zásoby slnečnice a zavesili búdky. U nás žijú najmä krdle vrabcov, veľa je tiež sýkoriek, pestrofarebných stehlíkov, občas sa ukážu ďatle a brhlíky. November sa však vyznačoval pomerne teplým, sychravým a daždivým počasím. Vlahe sme sa potešili, od decembra sme však očakávali príchod ozajstnej zimy. Troška snehu, asi 3 – 4 cm napadalo 2. decembra, potom ešte asi toľko na Luciu a to bolo v tomto roku všetko. Katarína bola na blate a Vianoce už tradične tiež. Len mierne nočné mrazíky pripomínali, že je zimné ročné obdobie. Do konca roka 2019 sa v počasí nič nezmenilo. Kto sa chcel lyžovať, musel ísť do Álp, do Tatier alebo iných horských oblastí, kde si dokážu pomôcť umelo vyrobeným snehom, zasnežovaním. Naša Javorina nemá zdroj vody na tento účel. Počas celého roka klimatológovia upozorňovali, že u nás bude počasie stále teplejšie a suchšie a je potrebné hľadať riešenia ako čo najviac dažďovej vody zachytiť na polievanie. Obyvatelia teraz aspoň časť vody zo striech vedú do sudov a plastových nádrží, ale v tomto smere sú ešte veľké rezervy.

Štatistika:

Na konci roka 2019 malo Hrašné 480 obyvateľov – rovnaký počet ako v roku 2018. 428 občanov bolo starších ako 15 rokov a 52 detí do 15 rokov. Priemerný vek obyvateľov bol 46,22 roka.

Deti do 15 rokov: 32 dievčat a 18 chlapcov. Mládež od 15 do 18 rokov: 7 dievčat a 4 chlapci. Dospelí: 417, z toho 203 žien a 214 mužov.

V roku 2019 sa narodili v našej obci 2 deti: Aneta Maroňová a Timea Schindlerová.

V tomto roku zomrelo 8 obyvateľov našej obce: Bohuslav Hučko, Pavlína Hučková, Štefan Jakubec, Ján Križan, Anna Malková, Jaroslav Porubský, Ján Štefik a Samuel Štefik.

Na trvalý pobyt v Hrašnom bolo v roku 2019 prihlásených 25 občanov – 14 dospelých, 11 detí (z toho 3 sa narodili v Hrašnom). Odsťahovalo sa 17 obyvateľov.

Hospodárenie v roku 2019:

príjmy: 351 536, 48 eur

výdavky: 299 992, 38 eur

Plánovaný rozpočet na rok 2020 :

príjmy: 406 970 eur

výdavky: 406 970 eur.

Finančná situácia obce je relatívne dobrá, o dozor nad financiami obce sa už dlhodobo stará hlavná kontrolórka obce Kvetoslava Jurášová.

Do plánovaných výdavkov na roky 2020 – 2022 boli zaradené :

20 000 eur na vybudovanie parkoviska pri kultúrnom dome, 20 000 eur na hospodársky dvor, 25 000 na rekonštrukciu miestnych komunikácií, 5 000 na projekty plynofikácie ~~plynofikáciu~~ obecného úradu a kultúrneho domu , 20 000 na spoluúčasť na projektoch zateplenia kultúrneho domu a rekonštrukcie požiarnej zbrojnice.

Zastupiteľstvo schválilo finančné výdavky na podporu spoločenských organizácií: 500 eur pre aktivity Jednoty dôchodcov, 1500 eur pre Dobrovoľný hasičský zbor na opravu hasičskej zbrojnice a údržbu hasičskej techniky.

Medzi dôležité príjmy obce patria okrem domových daní tiež poplatky za vývoz odpadov, za služby - využívanie priestorov kultúrneho domu a domu smútku. Do programu na tento rok patrilo tiež vymaľovanie priestorov domu smútku a zlepšenie ozvučenia nákupom nového CD rádia s výstupmi pre USB a s pamäťovou kartou.

Jedným z dôležitých administratívnych opatrení obce bola v tomto roku revízia daňových priznaní k pozemkom. Rovnako ako v iných dedinách, aj u nás je veľa občanov, ktorí o niektorých svojich, najmä malých pozemkoch ani nevedia, nestarajú sa o ne a ani neplatia dane. V budúcnosti by mal tento celoštátny problém riešiť nový zákon o sceľovaní pozemkov. Niektorí malí vlastníci sa rozhodli pre darovanie pozemkov obci. Do majetku obce patria tiež lesy – Spravuje ich organizácia Spoločné lesy Hrašné – Kostolné s.r.o. V roku 2019 poukázali na účet obce Hrašné nájomné 8 000 eur.

Život v obci, školstvo, služby:

Starosta obce Mgr. Pavel Hučko sa 1. januára cez obecný rozhlas v novoročnom prejave prihovril občanom Hrašného a zdôraznil priority, ktoré má na tento rok obecné zastupiteľstvo. Vyzval k aktívnej spolupráci na zveľaďovaní obce spoločenské organizácie – Jednotu dôchodcov, dobrovoľných hasičov, športovcov a všetkých občanov.

Počas celého roka o dianí v obci podrobne a prehľadne informovala internetová stránka Obec Hrašné. Uverejnené sú všetky zápisnice a uznesenia zo zasadnutí obecného zastupiteľstva. Počas roka 2018 sa obecné zastupiteľstvo stretlo na 12 zasadnutiach a riešilo mnohé aktuálne i dlhodobé úlohy. Hneď na začiatku roka sa venovali príprave územného plánu obce, zlepšeniu vybavenia obecného úradu aj materskej školy výpočtovou technikou, ale i mechanizmami na zimnú údržbu miestnych komunikácií a chodníkov. Kultúrny dom po rekonštrukcii vnútorných priestorov čaká na novú fasádu a nové vnútorné vybavenie nábytkom – stolmi a stoličkami, zariadením kuchyne. Významnú investíciu si vyžaduje veľmi potrebná rekonštrukcia budovy obecného úradu – výmena strešnej krytiny, príprava na využitie podkrovných priestorov, premiestnenie obecnej knižnice, rozšírenie materskej školy. Potrebná je tiež plynofikácia budov obecného úradu a kultúrneho domu. Do plánu bežných opráv boli zaradené - budova bývalej školy na Hodulovom Vrchu, dom smútku, budova obchodu a pohostinstva v obci. Investovať je potrebné tiež do priestorov hasičskej zbrojnice, aby mohla lepšie slúžiť na svoj účel. Vedenie obce rozhodlo vybudovať pri kultúrnom dome parkovisko.

K aktuálnym organizačným opatreniam patrilo vybrať správcu kultúrneho domu a domu smútku (Zdenka Pražienková) a tiež domovníka pre obecné nájomné byty (Petra Šimková).

V triedení odpadov v tomto roku obec významne pokročila. K pravidelnému vývozu komunálneho odpadu, plastov, železa a veľkých odpadov priamo od rodinných domov pribudla nová forma - na parkovisku pri budove pohostinstva a obchodu potravín, ako aj v jednotlivých osadách obce sú umiestnené farebné kontajnery na triedený odpad – papier, plasty, kovy a sklo .

Významným ekologickým opatrením bude tiež obecný hospodársky dvor.

Starostlivosť o starších občanov zabezpečovala aj v tomto roku terénna opatrovateľská služba - Zdenka Pražienková, veľkou výhodou je tiež dovoz teplých obedov až do domu.

O najmladšiu generáciu je dobre postarané v materskej škole, ktorá sídli v budove obecného úradu. V tomto roku ju navštevovalo 18 detí. Riaditeľkou bola Monika Hučková, učiteľkou Lucia Svinkásková.

Od jari 2019 sa veľmi zhoršilo zásobovanie v maloobchodnej predajni Jednota, nielen u nás, ale v celom trencianskom regióne. Pre finančné problémy Jednoty Trenčín mnohé tovary chýbali, zákazníci boli nespokojní. Po organizačných zmenách v auguste prišlo čiastočné zlepšenie, sortiment tovaru sa vrátil. Na zhromaždeniach delegátov COOP Jednoty sa v Trenčíne zúčastňovala Mgr. Marta Balážová.

Informácie o dianí v našom regióne prinášajú každý týždeň noviny Kopaničiar Expres. V predajni Jednoty si ich pravidelne kupuje približne 30 zákazníkov.

V roku 2019 okrem pravidelnej športovej rubriky, v ktorej sme sa dozvedeli o úspechoch i neúspechoch našich futbalistov a oznamov o úmrtí obyvateľov mala v týždenníku svoje

významné miesto aj propagácia firmy Herbex. Pravidelne inzerovala svoje výrobky – liečivé rastliny, čajové zmesi a ďalšie prírodné produkty. Niektoré z nich pestujú priamo na poliach Herbexu. Konateľka spoločnosti Oľga Nemcová v reportáži pripomínala tradície bylinkárstva v našej oblasti a propagovala pitie bylinkových čajov, ktoré pomáhajú predchádzať chorobám a tiež liečia.

Ďalšími významnými firmami v Hrašnom sú Pneuservis Duga, Elkon Dušan Pastorek, stavebné práce Martin Mateják, Akvavita pestovateľská pálenica, VZ METAL-EX Jaroslav Zmeko, Plastové okná Miro Nemeč, Spoločné lesy Hrašné, Kostolné s.r.o.

V marci a v apríli aj v tomto roku chodili aj v tomto roku pojazdné predajne JUKA a KOHAPLANT s ponukou ovocných a okrasných stromčekov, aby záhradkári doplnili svoje sady a záhrady o nové odrody. Predávali sa tiež kríky bobuľového ovocia a jahody.

Slabšou stránkou verejného života je u nás kultúra. V budove obecného úradu v Hrašnom a tiež na Hodulovom Vrchu sú miestne knižnice, čitateľov je však veľmi málo. Ukázalo sa, že o divadelné predstavenia by záujem bol – súbor Lusian z Nového mesta nad Váhom prišiel 7. apríla s vtipným predstavením Klubovňa a kultúrny dom sa naplnil divákmi. Oživiť ponuky v oblasti kultúry a umenia bude úlohou do budúcnosti.

Stavanie májov (30. apríla) na Hrašnom a na Hodulovom Vrchu premenilo aj v tomto roku obecné zastupiteľstvo na príjemné podujatie. Okrem samotného stavania, o ktoré sa úspešne postaral hasičský zbor, bolo jeho súčasťou posedenie vo vynovenom kultúrnom dome pri zakúrenej peci a s pohostením. V parku pred kultúrnym domom sa zišlo asi 50 obyvateľov, členky Jednoty dôchodcov sa hudbou a spevom postarali o dobrú náladu.

9. júla bola obecná brigáda v spolupráci s Jednotou dôchodcov, brigádnicí pekne upravili obecný cintorín.

25. októbra pri príležitosti Mesiaca úcty k starším zorganizovalo vedenie obce v kultúrnom dome posedenie s kultúrnym programom a občerstvením. Po slávnostnom príhovore starostu obce na javisko vystúpili deti z materskej školy so svojimi pedagogičkami a predniesli básničky, pesničky, scény. Ukázalo sa, že sú to veľmi šikovné, smelé deti a učiteľkami dobre vedené. Program doplnil hrou na harmonike občan Hrašného p. Kurtiš.

Jednota dôchodcov je u nás najaktívnejšou spoločenskou organizáciou. V programe pravidelných stretnutí mali v tomto roku napríklad výrobu darčkových predmetov – mydielok, oslava Medzinárodného dňa žien bola spestrená kultúrnym programom mažoretiek z Myjavy, pred Veľkou nocou sa venovali pečeniu veľkonočnej baby. Zúčastnili sa tiež na výstave Záhradkár v Trenčíne, na podujatí Jarný slnovrat na Poriadí, na výletoch do Smoleníc, na Bradlo, na Červený kameň, na športové hry na Starej Myjave. Niekoľko členov bolo v Bratislave na návšteve parlamentu. Na jeseň zorganizovali v kultúrnom dome úspešnú výstavu ovocia a zeleniny a napokon mikulášske posedenie.

Obecný rozhlas má v našej obci ešte stále dôležitú informačnú funkciu, obyvatelia sa dozvedia o mimoriadnych udalostiach, pojazdných predajniach, ale i o tom, kto zomrel a kedy bude pohreb. Vekový priemer našich občanov je vysoký a tak sa to často stáva. Túto tradičnú formu informovania občanov postupne, najmä pre mladšiu generáciu, nahradí postupne do budúcnosti internet, zatiaľ bolo zakúpené a vymenené nové celé technologické zariadenie rozhlasu. Už teraz je pri silnej cestnej premávke niekedy ťažké rozumieť oznamom.

Šport:

Futbalový oddiel TJ Slovan Hrašné pôsobil v tomto roku v VIII. lige Nové Mesto nad Váhom. V jarnej časti súťaže sa naši športovci umiestnili najskôr na 9. mieste tabuľky, do júna klesli na 11. miesto. V jesennej časti súťaže v auguste začali úspešne 4. miestom, neskôr sa im však veľmi nedarilo a v októbri po skončení jesennej časti súťaže opäť skončili na 11. mieste.

13. júla bol v areáli TJ Slovan Hrašné 6. ročník memoriálu Petra Hučka s futbalovým turnajom. Zúčastnili sa ho okrem domáceho mužstva BAF Stará Turá, Starí páni Myjava a TJ Družstevník Bukovec. V krásnom letnom počasí sa turnaj vydaril, naši futbalisti TJ Slovan Hrašné skončili na 1. mieste. Obyvatelia Hrašného mali o podujatie veľký záujem, obecenstvo ocenilo aj kvalitné občerstvenie (guláš, klobásy, cigánska pečenka, atď.), deti mali možnosť zajazdiť si na koníkoch.

Od jesene 2018 pokračovala súťaž Podjavorinskej bowlingovej ligy amatérov na Starej Turej 4. ročníkom. Slovan Hrašné je jej úspešným členom, v štvorčlennom tíme sú Milan Jakubec, Milan Šuster, Jozef Moravčík a Miroslav Ferianec. Po 13. kole – teda po skončení základnej časti 4. ročníka súťaže (apríl 2019) skončil Slovan Hrašné na 3. mieste. Podľa tabuľky jednotlivcov sa z Hrašného najviac sa darilo Miroslavovi Feriancovi. 4. ročník súťaže sa končil 18. mája 2019 a v boji o postup do semifinále čakal na našich reprezentantov trojnásobný víťaz základnej časti a trojnásobný finalista Pepa Buci. Na toho však nemali dost síl.

Konečné poradie 4. ročníka Podjavorinskej bowlingovej ligy amatérov : Celkovým víťazom súťaže je družstvo My sme tu doma. Slovan Hrašné – družstvo v zložení Miro Ferianec, Jozef Moravčík a Milan Šuster sa umiestnilo v tomto ročníku na 6. mieste (z 8). Úspešnejší boli Hujerovci s Braňom Biesom, ktorí skončili na 2. mieste.

Dobrovoľný hasičský zbor Hrašného, najmä družstvo žien sa pravidelne zúčastňuje na letnej súťaži IKHL – Inovecko-karpatskej hasičskej ligy. V roku 2019 prebiehal už 8. ročník súťaže v 10. kolách. Ženy z Hrašného sa v 2. kole v Podbranči umiestnili na 2. mieste, vo 4. kole v Topoleckej boli na 3. mieste, v 7. kole vo Vrbovom tiež na 3. mieste, 8. kolo bolo u nás v Hrašnom, tam bola úspešná Lívia Moncolová, stala sa najrýchlejšou prúdarkou, v 9. kole v Rudníku boli opäť na 3. mieste. Zúčastnili sa však všetkých kôl a umiestnili sa na 4. mieste celej tohtoročnej súťaže, čo je veľký úspech. Muži z Hrašného sa do súťaže nezapojili. V súčasnosti sú v našej obci dva hasičské zbory – Hrašné a Hodulov Vrch, pre efektívnejšiu činnosť budú spojené do jednej organizácie.

Športovou aktivitou pre ženy je cvičenie aerobiku, ktoré vedie p. Škodáčková. Obec poskytuje cvičenkám priestor v kultúrnom dome bezplatne.

Obecný úrad:

Mgr. Pavel Hučko – starosta

Mgr. Lucia Balážová – zástupca starostu

Elena Malková – samostatný odborný referent pre ekonomické a samosprávne činnosti

Jana Kučerová, Hana Valová – odborný administratívny pracovník – počas rodičovskej dovolenky zastupovali Mgr. Petru Šimkovú

Mgr. Petra Šimková – v decembri 2019 sa vrátila z materskej dovolenky

Kvetoslava Jurášová – hlavný kontrolór

Ďalšími zamestnancami sú:

Anna Lukáčová – kuchárka v materskej škole

Edita Hrašná – upratovačka a školníčka

Ján Urbančík – šofér Kuka vozu

Martin Mikulec – vývoz ZKO, pomocné obecné práce

Ivan Čecho – vývoz ZKO, pomocné obecné práce

Zdenka Pražienková – opatrovatelka

Pri spracovávaní konceptu kroniky obce boli použité štatistické údaje obecného úradu, záverečný účet obce za rok 2019 a zápisnice obecného zastupiteľstva.

Kronikársky záznam bol prerokovaný a schválený obecným zastupiteľstvom uznesením č. dňa

Doplňky a pripomienky boli do kronikárskeho záznamu dopracované.

Mgr. Marta Balážová

kronikárka obce

Mgr. Pavel Hučko

starosta obce

